

О. Ф. Присяжнюк, к. е. н., доцент,  
кафедра менеджменту організацій і адміністрування  
ім. М. П. Поліщука

## УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРУВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ НА ОСНОВІ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ

**Постановка проблеми дослідження.** Формування ефективної економіки України вимагає розробки та обґрунтувати пріоритетів управління розвитком агропродовольчого сектора економіки та сільських територій. Особливого значення в цьому процесі набуває обґрунтування інноваційних механізмів управління розвитком аграрних підприємств через удосконалення управління проектами та адміністрування розвитку аграрного сектору.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Проблемі вивчення процесу адміністрування та сільського розвитку присвятили свої праці ряд вчених, зокрема В. Г. Андрійчук, Т. О. Зінчук, В. В. Зіновчук, І. І. Кравчук, М. Ф. Плотнікова, П. Т. Саблук О. В. Скидан, В. І. Ткачук, Є. І. Ходаківський, В. Г. Воронкова, О. В. Русецкая, В. Д. Бакуменко, В. Д. Залізко, І. В. Хлівна, Т. В. Гоголь, А. С. Малиновський та ін. Дослідження управління проектами здійснюють ряд вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема Л. В. Ноздріна, В. І. Ящук, О. І. Полотай, Г. М. Тарасюк, І. І. Мазур, В. Д. Шапіро, К. Ф. Грей, Є. У. Ларсон та інші. Проте, з урахуванням постійних змін, що відбуваються в політичному та економічному середовищі держави та на регіональному рівні, проблема адміністрування сільського соціально-економічного розвитку та управління аграрними проектами на рівні окремих областей та країни в цілому потребує детального вивчення та нових розробок. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад адміністрування розвитку сіл та аграрних підприємств, виявлення проблем адміністрування, формування напрямів їх подолання за допомогою проектного управління, офісного менеджменту та досконалої техніки адміністративної роботи.

**Результати дослідження.** Нинішній соціально-економічний стан розвитку сіл носить проблемний характер, що пов'язаний насамперед з безробіттям, низькою платоспроможністю сільського населення, низьким рівнем забезпечення закладами соціальної інфраструктури, міграцією сільських жителів в пошуках роботи та кращих умов проживання тощо [1, с. 9]. Такий стан сільського розвитку пояснюється насамперед проблемами в його адмініструванні, такими

як недосконалість стратегічного та оперативного планування, системи закріплення за виконавцями завдань, відповідальності та звітування, поточного контролю за здійсненням планових заходів, а також проблемним характером розвитку сільськогосподарського виробництва, що є базовим компонентом розвитку сільських територій.

Оцінка рівня сільськогосподарського виробництва на прикладі Житомирської області, зважаючи на складну економічну ситуацію, вказує на позитивну динаміку майже за всіма видами продукції, але фінансовий результат діяльності виробників сільськогосподарської продукції регіону має від'ємне значення через збитковість 28,4% підприємств даної галузі [2]. Зважаючи на це, слід зауважити на недоліки внутрішнього характеру, що в основному (як підтверджено в Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2020 року [3]) пов'язані з неефективними управлінськими діями, в яких адміністративний контроль та регулювання займає провідне місце, оскільки за його допомогою відслідковуються досягнення планових результатів та приймають управлінські рішення щодо необхідності застосування регулювання.

На ефективність управління аграрними підприємствами поряд з управлінням маркетинговою, виробничою та іншими напрямками діяльності впливає рівень забезпечення координації управлінських працівників, створення сприятливих умов їх праці та підвищення, як наслідок, її продуктивності, тобто рівень офісного менеджменту. Офісний менеджмент аграрних підприємств можна визначити, як діяльність керівного персоналу та співробітників, задіяних у сфері управління аграрним підприємством, що спрямована на створення сприятливих умов управління технічного, технологічного, санітарно-гігієнічного, інформаційно-документаційного, соціально-психологічного характеру.

Удосконаленню адміністрування сприяє застосування досконалої техніки адміністративної роботи з акцентом уваги на комунікаційний процес. Пропозиціями щодо удосконалення комунікаційного процесу є: удосконалення технічно-інформаційного забезпечення організацій; створення належного рівня організаційної культури, що передбачає високий рівень поваги до досвідчених працівників та створення сприятливого комунікаційного середовища; формування комунікацій у межах, визначених нормативно – правовими документами, враховуючи взаємодію з зовнішнім середовищем та з прицілом на успіх.

Зважаючи на вказані напрями удосконалення адміністрування, проблеми аграрних підприємств та сільського соціально-економічного

розвитку пропонуємо вирішувати за допомогою обмеженої в часі діяльності, якою є проекти. Управління проектними доцільно застосовувати не лише на рівні окремих аграрних виробників задля удосконалення адміністрування, а й на регіональному та державному рівнях. Удосконаленню проектного управління сприяє врахування фінансових аспектів розвитку аграрного сектора, що закріпні в Єдиній комплексній стратегії та плані дій розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2015-2020 роки. Проведені дослідження дають змогу зробити висновок про те, що дана стратегія частково уже реалізується через початок застосування аграрних розписок та підписання угод з зовнішніми інвесторами [4]. Проте для отримання зафіксованих у ній очікуваних наслідків та удосконалення управління аграрними проектами необхідно насамперед забезпечити удосконалення системи страхування, кредитування, а також чіткий розподіл обов'язків щодо управління цільовим використанням коштів, залучених до їх виконання, відповідно до рівня структури витрат проекту.

**Висновки.** 1) Виявлено чинники впливу на комунікаційний процес, як складову техніки адміністративної роботи, розроблено пропозиції щодо удосконалення управління аграрними підприємствами з позицій офісного менеджменту та запропоновано їх поступове практичне впровадження за допомогою проектного управління;

2) Запропоновано удосконалення управління аграрними проектами з акцентом на фінансовий аспект для забезпечення стійкого розвитку сільськогосподарського та агропромислового виробництва країни;

3) Визначено роль адміністративного контролю в забезпеченні розвитку аграрних підприємств та сільських територій;

#### **Список використаних джерел**

1. Малиновський А. С. Проблеми та перспективи розвитку сільських територій Житомирщини / А. С. Малиновський, Д. О. Підгородецький [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://old.znau.edu.ua/visnik/2012\\_1\\_2/141.pdf](http://old.znau.edu.ua/visnik/2012_1_2/141.pdf)

2. Економічна статистика / Економічна діяльність / Сільське, лісове та рибне господарство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zt.ukrstat.gov.ua/>

3. Стратегія розвитку Житомирської області на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oda.zt.gov.ua/strategiya-rozvitku-zhitomirskoi-oblasti-na-period-do-2020-roku/>

4. Про аграрні розписки закон України від 6 листопада 2012 року № 5479-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – № 50. – С. 695